

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/historia-z-ipn/202594,Radoslaw-Morawski-Pokoj-Tobie-Polsko-Ojczyzno-moja-Druga-pielgrzymka-Jana-Pawla-.html>
28.02.2026, 02:36

Radosław Morawski: „Pokój Tobie, Polsko! Ojczyzno moja!”. Druga pielgrzymka Jana Pawła II do Polski

W czasie drugiej wizyty Jana Pawła II w PRL, wbrew obawom władz, nie doszło do niepokoju społecznych. Jednocześnie miliony wiernych, zgromadzonych na trasach przejazdu papamobile i spotkaniach z papieżem, odważnie manifestowały swój patriotyzm i sprzeciw wobec panującego ustroju.

16.06.2026

[Jan Paweł II Kościół](#)

Wobec ówczesnej sytuacji politycznej w kraju należała do najtrudniejszych w jego pontyfikacie. Początkowo planowano ją na sierpień 1982 roku, aby Jan Paweł II mógł przewodniczyć uroczystościom otwarcia jubileuszu sześćsetlecia Jasnej Góry. Jednak ze względu na stan wojenny oraz ryzyko, że papież w homiliach mógłby się odnieść do wydarzeń sierpnia 1980 roku, władze PRL wymogły, by wizyta odbyła się dopiero w czerwcu 1983 roku. Zamierzały wykorzystać ją propagandowo jako przejaw postępującej normalizacji po zawieszeniu, 31 grudnia 1982 roku, stanu wojennego.

Operacja „Zorza”

Nadal jednak obawiano się tego, że papież odniesie się w jakiś sposób do łamania praw człowieka w Polsce. Służba Bezpieczeństwa podjęła więc wiele działań zmierzających do zdyskredytowania opozycji oraz duchowieństwa polskiego w oczach Jana Pawła II. Wykorzystywano do tego tajnych współpracowników funkcjonujących w kanałach dyplomatycznych, a w czasie wizyt hierarchów włoskich, poprzedzających pielgrzymkę, informowano o politycznym zaangażowaniu księży i biskupów w Polsce. Próbowano również poróżnić prymasa Józefa Glempa z katolikami świeckimi działającymi w Prymasowskiej Radzie Społecznej.

Operacja „zabezpieczenia” wizyty papieża przez SB nosiła kryptonim „Zorza”. W zasadzie propozycje miejsc, które miał odwiedzić Jan Paweł II, pokrywały się z jego życzeniami. Strona rządowa nie zgodziła się tylko na wizytę Ojca Świętego w Lublinie, gdzie miał otrzymać tytuł doktora *honoris causa ex universa* Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego (ostatecznie uroczystość wręczenia tego tytułu odbyła się w Warszawie).

W ogóle nie wchodziły w grę wizyty na Wybrzeżu – w kolebce NSZZ „Solidarność” – więc zabiegi biskupów Gdańska i Szczecina były od początku neutralizowane przez władze PRL. Ostatecznie, w dniach 16–23 czerwca, papież odwiedził: Warszawę, Niepokalanów, Częstochowę, Poznań, Katowice, Wrocław, Górę Świętej Anny i Kraków. Pielgrzymka przebiegała pod hasłem:

„Pokój Tobie, Polsko! Ojczyzno moja!”.

Ślady oporu

Aby ograniczyć do minimum bezpośredni kontakt Jana Pawła II z wiernymi, zasadę bezpieczeństwa papieża przedstawiano jako nadrzędną wobec pozostałych spraw

organizacyjnych. Nie mogło dojść do jego spontanicznych spotkań ze zgromadzonymi ani na trasach przejazdu, ani w miejscach uroczystości. Z powodu takich ograniczeń nie dopuszczono do wręczenia kilkunastu petycji o treściach ukazujących prawdziwe działania władz wobec opozycji.

Treści te były jednak widoczne na transparentach i flagach przyniesionych na spotkania z papieżem. Nawiązywały one głównie do zdelegalizowanej wówczas Solidarności: albo wprost eksponowano jej nazwę, albo nazwy miejscowości, z których przyjechali wierni, pisano „solidarycą”, czyli czcionką zastosowaną w logo NSZZ „Solidarność”. Układano również na ulicach kwiaty, wśród których znajdowały się kartki m.in. z wyrazami pamięci o Grzegorzu Przemyku, zamordowanym przez milicjantów w maju 1983 roku (Jan Paweł II spotkał się w trakcie pielgrzymki z jego matką, Barbarą Sadowską).

Próby powstrzymania demonstracji tych transparentów oraz ustalenia tożsamości osób, które je rozwijały, zakończyły się dla SB porażką. Było to, według władz, spowodowane taktyką działaczy opozycji, którzy przemycali zakamuflowane drzewca i transparenty na miejsce spotkania z papieżem i rozwijali je dopiero w zagęszczonym tłumie. Wnoszono również na msze pisaki i fragmenty tkanin, żeby dopiero tam wykonywać napisy. Winą za ten stan rzeczy obarczano kościelne służby porządkowe, którym zarzucano, że nie interweniowały, wspierając w ten sposób upolitycznianie religijnych spotkań.

► [Czytaj całość na portalu przystanekhistoria.pl](#)

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

Jan Paweł II, Kościół

Artykuł